

Uddan med dummy – kontroller med vildt

I takt med at drivkraften stiger, skal grundfærdighederne (lydigheden) følge med. Indlær og uddan på dummy, og kontroller på vildt. Sådan lyder rådene fra jagthundekonsulenten i Danmarks Jægerforbund i denne fjerde og sidste artikel i serien.

Tekst og foto: Henrik Vestergaard Hove-Nielsen

HUNDE: I de foregående tre artikler om indlæring af apportering fra hvalp til jagthund har fokus været på et godt forhold mellem hund og fører og ikke mindst, hvor stor en betydning motivationen fra både hund og fører har for, hvor godt du lykkes med din uddannelse af hunden.

Jeg har beskrevet, hvordan du med hvalpen gør leg til læring, og hvordan baglænskædning kan være et af flere redskaber til at få en god apporterende jagthund. I denne artikel vil jeg beskrive, hvor vigtigt det er fortsat at uddanne hunden i grundfærdigheder (lydighed), i takt med at drivkraften (jagtinstinktet) stiger, samt hvorfor jeg anbefaler at uddanne hunden med dummy og kontrollere den med vildt.

Når drivkraften (jagtinstinktet) stiger

En af de største udfordringer, vi alle løber ind i af større eller mindre grad, er, når drivkraften stiger, og det, man troede var en lydige hund, viser sig at være en meget ulydig hund. Et godt og typisk eksempel på dette er følgende: Man får sin lille hvalp hjem, går til træning i den lokale jagtforening, først hvalpemotivation og efterfølgende grundfærdigheder og apportering. Den unge hund, snart to år gammel, er nu kommet langt i uddannelsen, og den kan det hele derhjemme og på træningspladsen.

Efteråret kommer, og den første jagt står for døren. Den unge hund møder nu andre hunde og jægere, og kort efter oplever den også levende vildt, og går det rigtig godt, får den muligheden for at apportere en anskudt fasan.

Hundens drivkraft stiger væsentligt,

og man kan komme til at stå tilbage med en følelse af, ”hvad har jeg gjort forkert” eller ”den møghund”, når hunden ikke kommer tilbage med vildtet, eller man skal råbe ekstra højt og længe for overhovedet at få den til at komme. I princippet er der ikke lavet fejl i indlæringen, MEN i langt de fleste tilfælde har man glemt at uddanne, eller måske sprunget over, hvor gærdet er lavest, og slet ikke uddannet hunden færdig i grundfærdighederne, i takt med at drivkraften stiger.

I forbindelse med indlæring af apportering er det vigtigt, at man øger hundens drivkraft langsomt og sikkert, mens man forsat uddanner hund-

ens grundfærdigheder. Der findes rigtig mange forskellige måder at øge drivkraften på, og jeg vil alene beskrive et par stykker i denne artikel og derudover opfordre til, at man bruger sin fantasi eller søger råd og vejledning i sin lokale jagtforening.

1. Sæt hunden af. På kort afstand af hunden kaster du dummyer hen over hovedet, til siderne og væk fra hunden, som ikke på noget tidspunkt skal rejse sig. Den korte afstand til hunden minimerer muligheden for fejl. Har du eksempelvis kastet 10 dummyer, samler du de ni sammen og lader hunden apportere

Træn på dummy, og kontroller på vildt. Her Søren Lund Nielsen og Fanny.

den 10. dummy. Hundens drivkraft øges, og samtidig lærer hunden at gøre, som der bliver sagt; i dette tilfælde at blive siddende, uanset hvor mange "fugle" der falder ned om ørerne på den.

2. Pkt. 1 udvides til, at hunden bevæger sig rundt i terrænet og fløjtes stop, altså sit eller dæk, hvorefter samme øvelse gentages. Denne øvelse udvides med, at hunden sættes i bevægelse, og på nøjagtig samme tid som dummyen kastes hen over hovedet på hunden, fløjtes den stop eller dæk. Kravene kan herefter øges ved, at dummyer skiftes ud med vildt.
3. Når hunden er 100 procent sikker på kommandoen "stop-fløjt", kan du igen øge hundens drivkraft ved at lave ovenstående øvelser. Først med to hunde på samme tid og herefter med flere hunde. For at komme så tæt på hundens maksimale drivkraft, som det er muligt i en træningssituation, gentages alle øvelserne, men nu skydes der over hunden og senere over flere hunde på én gang.
4. For at undgå den situation, at man på jagten skal sige til sine kammerater: "Jamen den kan altså godt derhjemme", så er det vigtigt, at ovenstående øvelser gentages under vidt forskellige vilkår. Altså start indlæring hjemme, herefter på træningspladsen og senere, når hunden

er klar, flyttes indlæringen til mere jagtrelaterede situationer, altså ved søen, langs vildtstriben, på marken, i tætte siv og krat osv. osv.

Første jagt på hundens præmisser

At øge hundens drivkraft og stadig have en lydig hund er en MEGET vigtig del af indlæringen. Jeg kan kun anbefale, at når hunden er klar til det, bliver de første jagter på hundens præmisser, hvor du med et par kammerater går på jagt med en eller to hunde, og hvor du med fokus på din hund – og ikke jagten – har mulighed for at sikre, at indlæringen af grundfærdighederne holder, når drivkraften øges til det maksimale. Med andre ord, at hunden arbejder fokuseret og koncentreret, at den respekterer dine kommandoer, og at den apporterer sikkert og flot, således at vi får alt vildtet med hjem.

Træn på dummy, og kontroller på vildt

Der er en teoretisk og en etisk argumentation for, at jeg anbefaler, at vi i vores uddannelse af jagthunden træner på dummyer og kontrollerer på vildt. Hunden udvikler – i lighed med mennesker – et glædesstof i hjernen kaldet "dopamin". Dopamin udvikles i større eller mindre grad og er afhængig af værdien i den positive oplevelse, hunden har. Altså hvis jeg siger dygtig til min hund, udvikler den dopamin i

en vis mængde, men kombineres dygtig med noget fysisk, eksempelvis en godbid, så udvikles der en større mængde dopamin.

Den ultimative glæde for hunden og dermed meget stor udvikling af dopamin er, når jagthunden får muligheden for at apporterer vildt. Hvis jagthunden, hver eneste gang, den er ude at træne, udvikler en overdreven stor mængde glæde, vil det kunne skabe en ukontrollerbar forventning fra hunden. Konsekvensen for mange hundeførere bliver, at træning med alt andet end vildt ikke vil have nogen betydning for hunden, da udviklingen af glædestoffet dopamin aldrig kommer i nærheden af glæden ved apportering af vildt.

Så teoretisk er der en klar argumentation for at uddanne og træne på dummyer samt kontrollere, at jagthunden kan og vil apportere på vildt. Hvad er så kontrol? Det er meget individuelt og racespecifikt, men beviser hunden en gang om måneden, at den vil apportere vildt med motivation og glæde, er det tilstrækkeligt.

Etik og moral

Det ypperste mål med jagten er, at vildtet skal ende som en kulinarisk oplevelse på aftenbordet og ikke bruges som et fast apporteringsemne i indlæringen eller uddannelse af jagthunden. Det kan kontrolleres, at hunden ikke er hårmundet, og at den lystbetonet vil apportere, hvad enten det er fugle eller hårvildt. Men både teoretisk, praktisk, etisk og moralsk er der ingen grund til at træne på vildt. Så derfor anbefaler jeg at træne med dummy og kontrollere med vildt.

Forskel fra hund til hund og race til race

Jeg er i de tre foregående artikler kommet med nogle redskaber til din rygsæk med viden og erfaring. Husk på, at der er ikke kun én måde at træne hund på, og der er lige så stor forskel på hunde inden for samme race, som der er forskel mellem racerne. Men med fokus på motivation og drivkraft vil du i din rygsæk kunne finde mange redskaber, der tilsammen vil kunne sikre, at din hund bliver en egnet apporterende jagthund, hvor du og hunden går på jagt sammen til glæde for både jer og dine jagtkammerater.

Knæk og bræk.
hvh@jaegerne.dk

Grundfærdighederne trænes, mens drivkraften øges ved jagtrelateret træning.